

Artur Szymańczyk

Instytut Inżynierii Środowiska, Uniwersytet Zielonogórski

HYDROGRAFIA RZEKI LUBSZY

HYDROGRAPHY OF THE LUBSZA RIVER

Słowa kluczowe: Lubsza, rzeka, dopływ, ujście, źródło.

Streszczenie: W artykule przedstawiono hydrografię rzeki Lubszy. Opisano bieg rzeki oraz wszystkich jej dopływów. Przedstawiono miejsca źródeł i ujść, długości poszczególnych cieków, przepływy oraz tereny zlewni. Wyjaśniono kwestie nazwy niektórych cieków.

Key words: Lubsza, river, tributary, source, estuary.

Summary: In article was presented the hydrography of river Lubsza. River Lubsza route and all her tributaries were described. The places of sources and estuaries, length the rivers, flows and grounds drainage basins were presented. Problems of some river names it were explained.

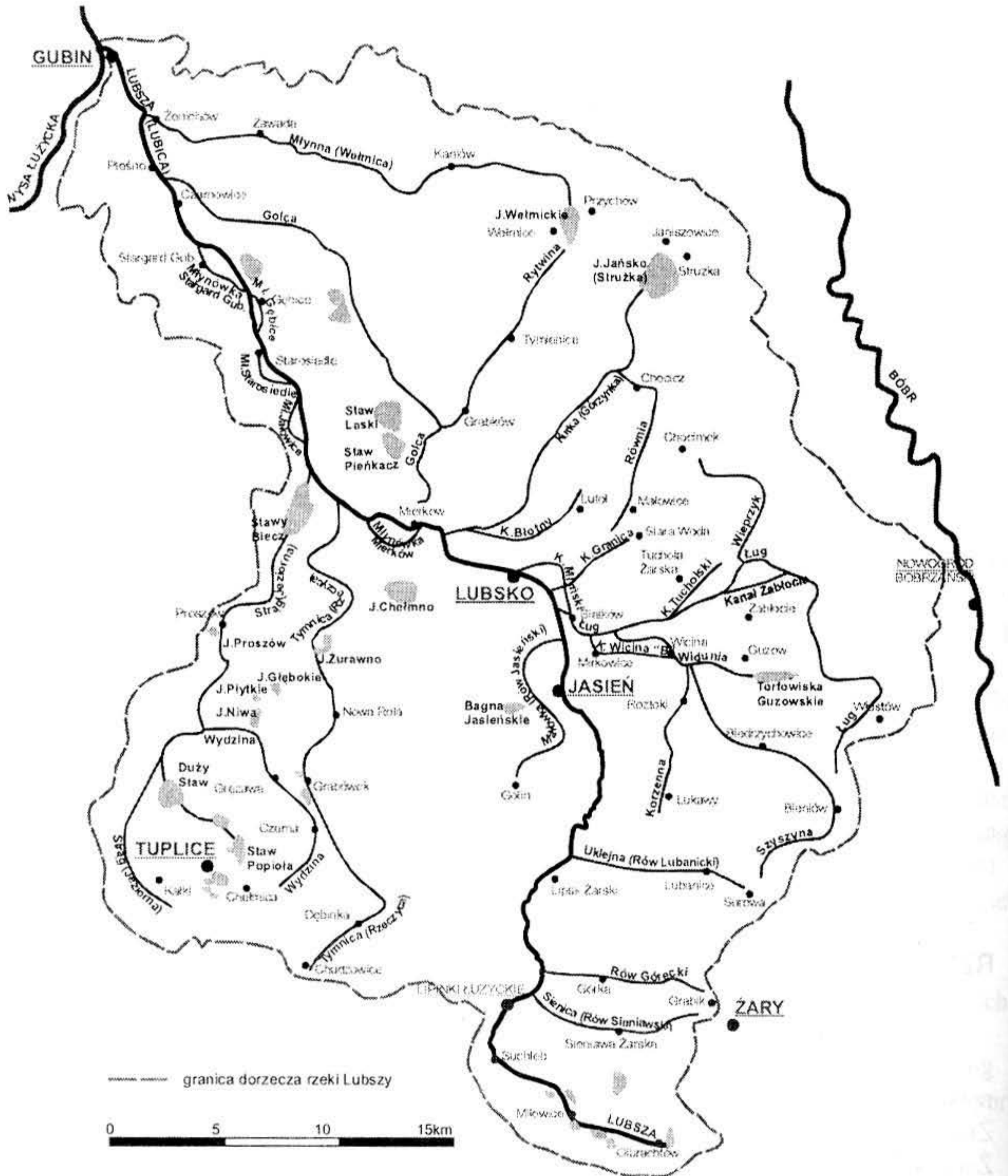
WSTĘP

Lubsza to piękna, regionalna, nieduża polska rzeka. W swoim dorzeczu wraz z dopływami tworzy bardzo urokliwe tereny. Od niepamiętnych czasów ludzie zamieszkujący tereny nadlubszańskie współżyją z rzeką, która tworzy im przepiękne tereny, daje pracę, ale również niekiedy powoduje szkody. Pomimo jej dużego znaczenia w regionie praktycznie nie ma rzeczowych publikacji na jej temat. A te nieliczne, które istnieją, są bardzo skąpe i tworzą wielki chaos rzeczowy. Niniejszy artykuł ma na celu przedstawienie, usystematyzowanie i uporządkowanie hydrografii rzeki Lubszy.

RZĘKA LUBSZA (LUBICA)

Lubsza zwana również Lubicą (szczególnie w dolnym odcinku na terenach gubińskich) jest rzeką położoną w zachodniej części województwa lubuskiego. Jest to rzeka nizinna, III rzędu o długości 67 km, prawostronny dopływ Nysy Łużyckiej. Źródła Lubszy znajdują się w okolicy wsi Olbrachtów (oddalonej o 5 km od miasta Żary), w zbiornikach pokopalnianych węgla brunatnego na wysokości 160 m n.p.m. zachodnich stoków Wzniesień Żarskich. Uchodzi do Nysy Łużyckiej w jej 16 km w

mieście Gubinie. W początkowym biegu Lubsza spływa z obszaru Wzniesień Żarskich, na obniżenie pradoliny Głogowsko-Baruckiej i kończy swój bieg na Wzniesieniach Gubińskich. Dorzecze Lubszy zajmuje powierzchnię 914 km². Teren zlewni stanowią w około 60% lasy, a pozostałą część pola uprawne i łąki. Wysokości względne na obszarze wahają się w granicach 50-150 m n.p.m. W górnym odcinku rzeka jest nieuregulowana, płynie przeważnie wśród lasów i tworzy liczne meandry. Dno koryta jest na całej trasie przeważnie piaszczyste, niekiedy żwirowe. Dolny odcinek rzeki przepływa głównie przez łąki i pola i jest uregulowany.

Rys. 1. Rzeka Lubsza i jej dopływy

Spadek podłużny Lubszy licząc od źródła do ujścia wynosi 2,2‰ i waha się w granicach od 0,3‰ (w dolnym odcinku) do 4,0‰ (w górnym odcinku) [Stanisławczyk, 1982]. Różnica lustra wody od źródeł do ujścia wynosi 120 metrów, na całej długości znajdują się liczne progi i jazy, które złagodziły spadek koryta. Na rzece nie ma wałów przeciwpowodziowych. Lubsza przepływa przez 13 miejscowości (tab. 1) (rys. 1) i posiada 12 dopływów (tab. 2).

Tab. 1. Miejscowości, przez które przepływa rzeka Lubsza

Lp.	Nazwa miejscowości	Kilometraż Lubszy [km]	Lp.	Nazwa miejscowości	Kilometraż Lubszy [km]
1	Olbrachtów	64-66,5	8	Starosiedle	14,5
2	Miłowice	60-61	9	Gębice	13
3	Suchleb	57-58	10	Stargard Gubiński	11
4	Lipinki Łużyckie	53-58	11	Czarnowice	7,5
5	Jasień	36-38,5	12	Pleśno	6
6	Lubsko	28-31	13	Gubin	0-2,5
7	Mierków	25			

Na rzece znajduje się pięć kanałów tzw. młynówek, które zostały wykopane w celu zasilania młynów wodami Lubszy. Oto młynówki na Lubszy: Mierków (długość 2 km), Jałowice (2,25 km), Starosiedle (2,2 km), Gębice (1,1 km) i Stargard Gubiński (2,9 km). Na rzece w 6 km jej biegu istnieje wodowskaz we wsi Pleśno. Średni roczny przepływ w rzece wynosi około 3,4 m³/s [Roczniki hydrologiczne].

Dorzecze Lubszy leży na terenie trzech powiatów, głównie żarskiego, częściowo krośnieńskiego i zielonogórskiego, jednocześnie obejmuje swoim zasięgiem 10 gmin: Bobrowice, Brody, Gubin, Jasień, Lipinki Łużyckie, Lubsko, Nowogród Bobrzański, Tuplice, Trzebiel i Żary. Teren całej zlewni zamieszkuje około 66 600 ludzi [Szymańczyk, 2001].

DOPLŹYWY RZEKI LUBSZY

W tabeli 2 przedstawiono wszystkie dopływy Lubszy, zarówno pierwszego, jak i dalszego rzędu, ich długości oraz miejsca ujść. W dalszej części są one opisane.

Sienica (Rów Sieniawski)

Sienica, zwana również Rowem Sieniawskim, swoje źródła bierze w okolicach wioski Grabik. Jest to prawy dopływ Lubszy o długości 7,5 km. Nie posiada żadnego większego dopływu, tylko szereg dopływających mniejszych cieków, rowów melioracyjnych. Przepływa przez jedną miejscowość Sieniawę Żarską na długości około 3,5 km i uchodzi w Lipinkach Łużyckich do Lubszy w jej 54,4 km. Jej spadek podłużny wynosi 2,7‰. Koryto przy ujściu do Lubszy ma szerokość 1,5 m. Przepływ w dniu 14.10.2003 roku wynosił 0,057 m³/s. Zlewnia Sienicy zajmuje powierzchnię około

1900 ha, z czego 85% powierzchni to łąki i pola uprawne, a pozostałe 15% to tereny zabudowane i lasy. Spadek podłużny zlewni wynosi 2,2‰. W zlewni znajduje się jedna miejscowość Sieniawa Żarska (1100 mieszkańców) oraz zakład produkcji płyt i wyrobów drewnopodobnych „Kronopol”.

Tab. 2. Dopływy Lubszy

L.p.	Nazwa dopływu	Długość dopływu [km]	Miejsce ujścia [km]	L.p.	Nazwa dopływu	Długość dopływu [km]	Miejsce ujścia [km]
1	Sienica	7,5	54,4	6	K. Granica	5,8	31,5
2	Rów Górecki	6,2	53,1	7	K. Młyński	6,1	28,7
3	Uklejna	8,5	45,85	8	Kurka	18,5	26,1
4	Makówka	10,5	34,85	8a	Równia	8,85	12,0
5	Ług	22,4	33,3	8b	K. Błotny	8,2	2,5
5a	K. Zabłocki	3,3	10,65	9	Tymnica	29,5	21,85
5b	Wieprzyk	6,5	8,6	10	Strag	22,2	20,35
5c	K. Tucholski	2,9	5,15	10a	Wydzina	13,4	11,0
5d	Widunia	7,5	2,85	11	Golca	20,8	6,52
5d1	Szyszyna	13,7	4,05	11a	Rytwina	9,4	15,8
5d2	Korzenna	8,3	3,95	12	Welmica	19,5	3,75
5e	K. Wicina „B”	5,3	1,45				

Rów Górecki

Prawostronny dopływ Lubszy, początek bierze w okolicach Grabika. Jego długość to 6,2 km. Przepływa przez wieś Górkę i uchodzi na terenach leśnych w okolicach Lipinek Łużyckich do Lubszy w jej 53,1 km. Nie posiada żadnego większego dopływu tylko szereg dopływających mniejszych cieków, rowów melioracyjnych. Przepływa na przemian przez lasy i kompleksy łąkowo-polne. Spadek podłużny cieków wynosi 5,4 ‰. Szerokość koryta przy ujściu do Lubszy wynosi 1,0 m. Przepływ w dniu 14.10.2003 roku równał się 0,017 m³/s. Zlewnia zajmuje powierzchnię około 1300 ha, w tym 60% stanowią łąki i pola a 40% lasy. Spadek podłużny zlewni wynosi 2,2‰. W zlewni znajduje się tylko wieś Górkę (130 mieszkańców) i częściowo zabudowania wsi Grabik.

Uklejna (Rów Lubanicki)

Uklejna, zwana również Rowem Lubanickim, to prawy dopływ Lubszy o długości 8,5 km. Na odcinku 3 km przepływa przez miejscowość Lubanice, w której to okolicy ma również swoje źródła. Uchodzi do Lubszy w 45,85 km jej biegu, na terenach leśnych w okolicy Lipska Żarskiego. W górnym biegu przepływa przez łąki i tereny zabudowane, a w dolnym pośród terenów leśnych. Spadek podłużny cieków wynosi 5,5‰. Z Uklejną wiąże się kilka mniejszych rowów odwadniających o dużych spadkach, jednak nie posiada większego dopływu. Koryto przy ujściu ma szerokość 3,0 m. Przepływ w dniu 14.10.2003 roku wyniósł 0,117 m³/s. Zlewnia to powierzchnia

około 2100 ha, gdzie 70% to kompleksy łąkowo-polne, a pozostałe 30% zajmują lasy. Spadek podłużny zlewni wynosi 5,5‰. Na terenie zlewni znajdują się dwie wioski: Lubanice (620 mieszkańców) i Drozków (470).

Makówka (Rów Jasiński)

Makówka, zwana również Rowem Jasińskim, to lewostronny dopływ Lubszy. Uchodzi do niej 34,85 km biegu. Źródła posiada w okolicach Golina, a jej długość to 10,5 km. Sieć hydrograficzna tego ciek jest rozgałęziona i posiada szereg dopływających rowów melioracyjnych. Spadek podłużny ciek wynosi 3,9‰. Nie przepływa przez żadną miejscowość. W górnym biegu płynie przez lasy, po czym wpływa na tereny łąkowe. Koryto przy ujściu ma szerokość 1,5 m. Przepływ w dniu 14.10.2003 roku wynosił 0,058 m³/s. Zlewnia jej zajmuje obszar około 1900 ha; w 55% pokryta lasami, a w 45% kompleksem podmokłych łąk i pól. Spadek podłużny zlewni wynosi 6,3‰. W zlewni znajdują się trzy wioski: Jabłoniec (240 mieszkańców), Golin (130), Lisia Góra (140) oraz częściowo tereny zabudowań miasta Jasiń.

Ług

Ług to prawostronny dopływ Lubszy, do której uchodzi w 33,3 km jej biegu. Jego długość to 22,4 km, a swój początek bierze w okolicach Włostowa. Posiada dwa większe dopływy; Widunię i Wieprzyk, oraz trzy kanały: Zabłocki, Tucholski i Wicina „B” (tab. 2). Uchodzi do Lubszy w Białkowie, gdzie również początek bierze Kanał Młyński wykorzystując częściowo wody z Ługu. Dolina rzeki to tereny przeważnie podmokłych łąk i pól, tylko w środkowym odcinku to obszar leśny. Ług przepływa tylko przez jedną wieś Białków. Spadek podłużny rzeki wynosi 1,88‰. Koryto przy ujściu ma szerokość około 2,5 m. Zlewnia zajmuje obszar około 15 100 ha, w tym 60% powierzchni stanowią lasy a pozostałą część użytki zielone. Spadek podłużny zlewni wynosi 2,5‰. Na terenie zlewni znajduje się częściowo miejscowość Bieniów (880 mieszkańców) i wioski: Włostów (210), Dąbrowiec (70), Białowice (150), Zabłocie (370), Guzów (220), Wicina (200), Tuchola Żarska (510), Surowa (180), Łukawy (110), Bieszków (140), Biedrzychowice (320), Bieszków (140), Roztoki (60), Mirkowice (180), Białków (180).

Kanał Zabłocki

Jest to kanał o długości 3,3 km bazujący na wodach rzeki Ług i z odwadnianego terenu łąk i pól. Początek bierze w 10,65 km rzeki Ług i wpada ponownie do niej w 6,4 km jej biegu. Spadek podłużny kanału wynosi 0,76‰. Nie przepływa przez żadną miejscowość. Powierzchnia zlewni zajmuje około 450 ha, głównie łąki i pola. W terenie zlewni leżą częściowo zabudowania wioski Zabłocie.

Wieprzyk

Wieprzyk to prawostronny dopływ rzeki Ług o długości 6,5 km. Początek bierze w lasach w okolicach miejscowości Chocimek, a uchodzi w okolicy Tucholi Żarskiej w 8,6 km Ługu. Nie przepływa przez żadną miejscowość. Płyne głównie przez lasy, tylko w ujściowym odcinku wpływa na tereny podmokłych łąk. Spadek podłużny koryta wynosi 0,9‰. Powierzchnia zlewni zajmuje obszar około 1700 ha, z czego 55% stanowią lasy, a 45% podmokłe użytki zielone. Na terenie zlewni nie znajduje się żadna miejscowość.

Kanał Tucholski

Prawostronny dopływ rzeki Ług o długości 2,9 km. Kanał zlokalizowany jest w okolicy wsi Tucholi i odwadnia tamtejsze tereny. Uchodzi do Ługu w 5,15 km jej biegu. Spadek podłużny kanału wynosi 0,45‰. Powierzchnia zlewni to około 600 ha, leżących na terenach podmokłych łąk i pól. W zlewni znajduje się wioska Tuchola Żarska (510 mieszkańców).

Widunia

Widunia swoje źródła bierze z torfowisk koło miejscowości Guzów. Jej długość to 7,5 km. Przepływa głównie przez łąki i pola oraz przez wioskę Wicina. Jako lewostronny dopływ rzeki Ług uchodzi w 2,85 km jej biegu nieopodal wsi Mirkowice. Widunia posiada dwa dopływy: rzeki Szyszyna i Korzenna (tab. 2). Przed miejscowością Wicina znajduje się odnoga Widuni, Kanał Wicina „B”, którym odpływa część wód. Spadek podłużny koryta wynosi 1,1‰. Powierzchnia zlewni to około 5800 ha, w 70% pokryta przez lasy. Na terenie zlewni znajdują się wioski: Guzów, Biedrzychowice, Surowa, Łukawy, Bieszków, Rostoki, Wicina i częściowo Bieniów.

Szyszyna

Lewy dopływ Widuni o długości 13,7 km. Swoje źródła bierze niedaleko wsi Surowa i przepływa przez Bieniów i Biedrzychowice. Posiada szereg drobnych dopływów, a płynie głównie przez tereny leśne. Uchodzi do Widuni w jej 4,05 km w okolicy Wiciny. Spadek podłużny cieką wynosi 5,1‰. Powierzchnia zlewni zajmuje 2800 ha, 65% obszaru zajmują lasy, a pozostałe 35% to użytki zielone. W zlewni znajduje się częściowo miejscowość Bieniów oraz wioski Surowa i Biedrzychowice.

Korzenna

Korzenną to drugi lewostronny dopływ Widuni. Swoje źródła posiada w okolicach miejscowości Łukawy. Jej długość to 6,3 km. Przepływa przez dwie wioski: Łukawy i Rostoki. W górnym odcinku płynie przez tereny leśne, a w dolnym przez podmokłe łąki. Uchodzi do Widuni w jej 3,95 km niedaleko Wiciny. Spadek podłużny cieką

wynosi 6,5%. Powierzchnia zlewni zajmuje około 2400 ha, 70% obszaru zajmują lasy, a pozostałe 30% to użytki zielone. W zlewni znajdują się wioski: Łukawy, Bieszków i Roztoki.

Kanał Wicina „B”

Jest to sztucznie wykonany kanał, który jest odnogą Widuni w 3,6 km jej biegu. Przed miejscowością Wicina część wód Widuni wpływa do Kanału Wicina „B” opływając Wicinę z lewej strony. Jego długość to 5,3 km. Przepływa przez dwie wioski: Mirkowice i Wicinę. Uchodzi do rzeki Ług jako lewostronny dopływ w 1,45 km jej biegu. Spadek podłużny kanału wynosi 1,1‰. Zlewnia zajmuje powierzchnię 450 ha, prawie w całości pokryta jest podmokłymi łąkami i polami, bo jedynie około 3% to lasy. Na terenie zlewni znajdują się dwie wioski: Wicina (200 mieszkańców) i Mirkowice (180).

Kanał Granica

Jest to kanał o długości 5,8 km, który uchodzi do Lubszy w 31,5 km jej biegu. Odwadnia tereny łąkowe w okolicy wsi Stara Woda. Obecnie na terenie zlewni Kanału Granica powstaje przeciwpowodziowy zbiornik retencyjny.

Kanał Młyński

Jest to sztuczny kanał o długości 6,1 km, wykonany w celu napędu młynów. Początek bierze w wiosce Białków jako odnoga rzeki Ług. Wpada do Lubszy w 28,7 km poniżej miasta Lubska. Przepływa głównie przez łąki oraz wieś Nowiniec. Jest źródłem dla hodowlanych stawów rybnych w Nowińcu. Posiada jeden dopływ, sztucznie wykonany kanał przeciwpowodziowy o długości 1,1 km w mieście Lubska.

Kurka (Górzynka)

Kurka zwana także Górzynką to prawostronny dopływ Lubszy, do której uchodzi w 26,1 km. Swoje źródła bierze z jeziora Jańsko (Strużka), w okolicy wioski Strużka. Jej długość wynosi 18,5 km; w znacznej części jest uregulowana i powiązana z siecią rowów melioracyjnych. Posiada dwa większe dopływy: Równia i Kanał Błotny (tab. 2). W górnym odcinku płynie przez lasy, a dalej przez podmokłe kompleksy łąk. Nie przepływa przez żadną miejscowość. Jej spadek podłużny to 0,34‰. Koryto przy ujściu ma szerokość 1,1 m. Przepływ w dniu 14.10.2003 roku wynosił 0,1 m³/s. Zlewnia zajmuje powierzchnię około 9800 ha, w tym 80% przypada na lasy, a 20% to podmokłe użytki zielone. Spadek podłużny zlewni wynosi 1,1‰. Na terenie zlewni znajdują się następujące wioski: Janiszowice (180 mieszkańców), Strużka (150), Dęby (70), Chocicz (350), Chocimek (170), Lutol (290), Małowice (90), Mokra (80), Gozdno (10) i Górzyn (910) oraz częściowo tereny miasta Lubska.

Równia

Lewostronny dopływ Kurki, wpada do niej w okolicach wsi Chocimek w 14 km jej biegu. Źródła bierze w okolicach wioski Małowice. Przeływa przez Chocicz oraz głównie przez podmokłe łąki, z których spływa szereg rowów melioracyjnych. Spadek podłużny koryta wynosi 0,58‰. Zlewnia zajmuje około 4100 ha, z czego 70% zajmują lasy, a pozostałe tereny to głównie kompleksy podmokłych łąk. W zlewni leżą cztery wioski: Chocicz (350 mieszkańców), Chocimek (170), Małowice (90), Mokra (80).

Kanal Blotny

Początek bierze w okolicach byłego Państwowego Gospodarstwa Rolnego Lutol. Przeływa głównie przez podmokłe tereny łąkowe. Ma długość 2,5 km. Spadek podłużny kanału to 0,49‰. Powierzchnia zlewni wynosi około 1200 ha, praktycznie w całości pokryta terenami podmokłych łąk. W zlewni kanału leży wioska Lutol (290).

Tymnica (Rzeczyca)

Tymnica, zwana również Rzeczycą, uchodzi do Lubszy w 22,5 km jej biegu. Niektóre źródła podają, iż są to dwie różne rzeki. Można wywnioskować, iż ich punkt wspólny to przepływowe jezioro Żurawno, czyli ciek przepływając przez jezioro zmienia nazwę z Rzeczycy na Tymnicę, co wydaje się niezbyt logiczne. Dlatego w poniższym opisie jest on uwzględniany jako jeden ciek. Długość jego wynosi 29,5 km, a spadek podłużny 2,8‰. Źródła znajdują się w okolicy wsi Chudzowice. Przeływa przez wioski Dębinka, Grabówek, Nowa Rola. Rzeka nie posiada żadnych większych dopływów, ale jest powiązana gęstą siecią rowów melioracyjnych dopływających do nich z obydwu stron. Przeływa głównie przez tereny leśne, tworząc wąską dolinę przepięknie meandrując. Tylko w ujściowy odcinku wpływa na podmokłe łąki. Tymnica jest połączona kanałem ze rzeką Strąg w celu wykorzystywania jej wód do hodowlanych stawów rybnych usytuowanych na Strągu. Koryto przy ujściu ma szerokość 1,5 m. Przepływ w dniu 14.10.2003 roku wynosił 0,15 m³/s. Zlewnia zajmuje obszar około 10 500 ha z czego 60% to tereny leśne, a pozostałe 40% to podmokłe kompleksy łąkowo-polne. W dorzeczu znajduje się jezioro Chełmno i szereg małych śródleśnych zbiorników. Spadek podłużny zlewni wynosi 3,3‰. W zlewni leżą następujące wioski: Chudzowice (100 mieszkańców), Dębinka (310), Matuszowice (80), Chlebice (40), Grabów (160), Bronice (120), Zieleniec (70), Jasionna (60), Jurzyna (80), Drzeniów (200), Nowa Rola (130), Świbinki (140), Dłużek (310), Tarnów (50), Chełm Żarski (90) i pld.-zach. część Lubska.

Strąg (Jeziorna)

Rzeka Strąg, zwana również Jeziorną to lewostronny dopływ Lubszy, do której uchodzi w 20,35 km jej biegu. Ma długość 22,2 km. Źródła znajdują się w okolicach wsi Kałki. Posiada jeden większy dopływ, ciek Wydżina (tab. 2) i szereg mniejszych rowów. Praktycznie przez cały bieg przepływa przez lasy, tylko niekiedy wpływając na

podmokłe łąki. Tworzy piękne meandry w wąskiej dolinie, rozszerzając się w ujściowym odcinku. Jest źródłem zasilania stawów hodowlanych. Nie przepływa przez żadną miejscowość. Spadek podłużny rzeki to 3,3‰. Koryto w ujściowym odcinku jest rozdzielone na odpływ obok stawów i ze stawów. Zlewnia rzeki zajmuje około 8900 ha. Z powierzchni tej 90% przypada na lasy, a 5% na użytki zielone. Łąki w dolinie są rozproszone i zalegają niewielkimi powierzchniami, tworząc na ogół enklawy śródleśne. Spadek podłużny zlewni wynosi 4,6‰. Na terenie zlewni znajduje się miejscowość Tuplice (1500 mieszkańców) oraz wioski: Kałki (100), Jagłowice (100), Chełmica (240), Cielmów (370), Rytwiny (110), Łazy (160), Czerna (100), Gręzawa (140) i Proszów (70). Istnieje tutaj również szereg zbiorników pokopalnianych w okolicach Tuplic oraz śródleśnych jezior: Niwa, Płytkie, Głębokie, Drutów (Proszów).

Wydzina

Prawostronny dopływ rzeki Strag, do której uchodzi w 11 km. Długość cieką to 13,4 km. Swoje źródła posiada w okolicach wsi Chełmicy. Przepływa przez wioski Czerna i Gręzawa. Spadek podłużny koryta wynosi 5,3‰. Zlewnia zajmuje obszar około 3500 ha, w 65% pokryta przez lasy, a w 35% przez kompleksy leśno-łąkowe. W dorzeczu leżą wioski: Rytwiny (110 mieszkańców), Cielmów (370), Czerna (100), Łazy (160), Gręzawa (140).

Golca

Uchodzi do Lubszy jako prawy dopływ w 6,52 km w okolicach miejscowości Pleśno. Ma długość 20,8 km, a źródła w okolicach Mierkowa. Golca przepływa głównie przez podmokłe tereny łąk i bagnisk, pomiędzy terenami leśnymi. Ma jeden dopływ, ciek Rytwina (tab. 2). Nie przepływa przez żadną miejscowość, ale zasila swoimi wodami hodowlane stawy rybne. Jej spadek podłużny to 1,62‰. Koryto przy ujściu ma szerokość 2,0 m. Przepływ w dniu 14.10.2003 roku wynosił 0,21 m³/s. Powierzchnia zlewni zajmuje około 9900 ha. Lasy zajmują 70% obszaru, pozostałe 30% to tereny łąkowo-polne. Spadek podłużny zlewni wynosi 1,2‰. W zlewni rzeki leżą następujące wioski: Raszyn (220 mieszkańców), Osiek (150), Grabków (240), Dąbrowa (170), Tymienice (100), Kałek (50), Wełmice (210), Dobrze (40), Łazy (70), Chęciny (40), Chociejuw (80), Dobrzyń (120) i częściowo Czarnowice (330).

Rytwina

Prawostronny dopływ Golcy o długości 9,4 km. Jej źródła znajdują się w okolicach wsi Wełmice. Płyynie przez podmokłe łąki na całej długości. Przepływa przez dwie miejscowości, Tymienice i Grabków. Jej spadek podłużny to 0,61‰. Powierzchnia zlewni wynosi około 3300 ha. Obszar 70% zajmują tereny leśne, a pozostałe 30% to tereny łąkowo-polne. W zlewni rzeki leżą wioski: Grabków (240 mieszkańców), Osiek (150), Dąbrowa (170), Tymienice (100), Kałek (50) i Wełmice (210).

Welmica (Młynna)

Welmica, zwana również Młynną, to prawostronny dopływ Lubszy o długości 19,5 km. Uchodzi do Lubszy w 3,75 km jej biegu w okolicach Żenichowa. Szerokość koryta przy ujściu to 1,5 m. Wypływa z Jeziora Welmickiego w okolicach wsi Welmice i Przychów. Jej spadek podłużny to 1,2‰. Przepływa na przemian przez kompleksy leśne i łąkowe. Nie posiada żadnego większego dopływu, tylko szereg mniejszych cieków, rowów melioracyjnych. Przepływa przez wioski Kaniów, Zawadę i Żenichów. Koryto przy ujściu ma szerokość około 1,5 m. W dniu 14.10.2003 roku koryto było wyschnięte. Powierzchnia zlewni zajmuje 8000 ha, z czego 70% pokryte jest lasami, a pozostałe tereny to głównie podmokłe łąki i pola. W zlewni rzeki znajdują się następujące wioski: Przychów (110 mieszkańców), Grochów (90), Kaniów (90), Przyborowice (50), Pole (170), Zawada (80), Bieżyce (350) i Żenichów (150).

LITERATURA

IMGW, Roczniki hydrologiczne.

STANISŁAWCZYK J., KAPAŁA A., 1981: Studium stosunków wodnych międzyrzecza Nysy Łużyckiej, Lubszy i Strąga. Natura zeszyt IV, PTPNoZ oddz. Ziemi Lubuskiej, Zielona Góra.

SZYMAŃCZYK A., 2003: Charakterystyka dorzecza Lubszy i proponowane kierunki ekologicznego rozwoju. Zeszyty Naukowe Budownictwo 38. Oficyna Wydawnicza Uniwersytetu Zielonogórskiego, Zielona Góra.